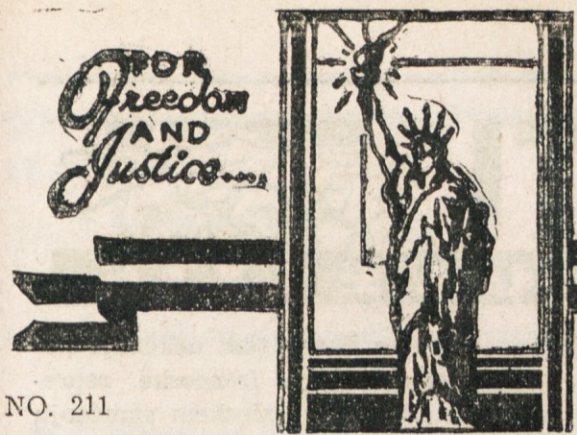

AMERIŠKA DOMOVINA

Antonia Pavlic 8-8-1
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

AN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 211

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, NOVEMBER 2, 1970

STEV. LXVIII — VOL. LXVIII

Francija se razburja zaradi izgub v Čadu

Poseg francoskih oboroženih sil v domačo vojno v Čadu v Afriki naletava na vedno močnejši odpor.

PARIZ, Fr. — Francosko časopisje kar na splošno napada vlado, čemu se meša v državljansko vojno v republiki Čad v afriškem Sudanu (Sudan imenujemo ves del Afrike južno od Sahare od morja do morja vse tja do tropske Afrike. — Op. u.). V teku dveh let so imele francoske čete tam 26 mrtvih. Posebno ostri so v kritiki komunisti in socialisti, četudi je očitno, da upor nima komunističnega ozadja.

Republika Čad se razteza južno od Libije in ima na zahodu za sosedo republiko Niger, dalje proti jugu Nigerijo, Kamerun, na jugu Centralno Afriko in na vzhodu Sudan. V severnem delu republike živijo arabska in islamizirana plemena, dalje proti jugu pa pretežno črna. Med seboj se ne razumejo dobro že po tradiciji. Ko so črni dobili v roke svojo javno uravo, so se ji arabska plemena takoj začela upirati.

Ko je vlada predsednika Tombalbaye zašla v težave in s svojimi silami ni bila upornikom kos, je pozvala na pomoč Francijo. De Gaulle je prošnji ustrelel in odredil nekaj 3.000 francoskih vojakov v pomoč čadski vladi. Tem je uspelo upor arabskih plemen močno omejiti brez večjih lastnih izgub. V zadnjih tednih je prišlo do napada iz zasede na francoski oddelek, pri katerem je bilo ducat Francozov mrtvih in več ranjenih. To je povzročilo sedanji val kritike vlade in njenega vmešavanja v čadsko domačo vojno.

Vlada se sklicuje na pogodbo, še važnejši od te pa je Fort Lamy, kjer je glavno vojaško oporišče Francije v Afriki. Tam je tudi glavni komunikacijski center Francije, republika Čad je sosedna republiki Niger in Centralne Afrike, ki sta glavna dobavitelja urana Franciji. Francija je sklenila pogodbo z Libijo, ji obljubila letala in drugo orožje v prepričanju, da bo Libija ostala izven bojevanja v Čadu. Zdaj izgleda, da je Libija na tihem začela podpirati upornike v Čadu, kar utegne imeti vpliv tudi na odnose Francije do Libije in — dobav orožja.

Prva žrtev kolere v ČSR

ZENEVA, Šv. — Svetovna zdravstvena organizacija je objavila v soboto, da je umrla na Češkoslovaškem prva žrtev kolere, katere se je v epidemični obliki javila v Prednji Aziji in ogroža preko Male Azije že tudi jugovzhodno in Srednjo Evropo. V evropski Rusiji je zahtevala letošnje poletje večje število žrtev.

Vremenski prerok pravi:

Oblačno, hladno, verjetnost dežja. Najvišja temperatura okoli 55.

Novi grobovi

Mary Germ
Umrla je Mary Germ s 15710 Corsica Ave., roj. Cerne v Ajdovcu pri Dolenji vasi v Sloveniji, od koder je prišla v ZDA pred 70 leti, vdova po Antonu Pirca in Franku Germu, mati Anthonyja Pirca in pok. Franka, 5-krat stara mati, 13-krat pramati. Prvi mož ji je umrl 1. 1905, drugi 1. 1959. Bila je članica Carniola Hive No. 493 T.M. in Podr. št. 41 SZZ. Pogreb bo jutri, v torek, ob 8.15 iz Želetovega pogrebnega zavoda E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na Kalvarijo.

Vincent Beno
V Cleveland Clinicu je umrl 64 let stari Vincent Beno, 1419 E. 51 St., doma v Domžalah, od koder je prišel v ZDA 1. 1905 in kjer je zapustil brata Franceta. Fokojni je bil vdovec po Regini, roj. Kornic, umrli 1. 1966, oče Frances Krecic, Vincenta, Regine Henry in Eleanor Capko, 11-krat stari oče in 16-krat pra-oče. Bil je član SNPJ št. 28. Zaposlen je bil pred upokojitvijo 1. 1951 30 let pri American Stove Co. in 10 let pri Marquette Metal Co. kot strojnik. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na St. Clair Avenue jutri ob 11. dopoldne na Lakeview pokopališče.

Paul Pavlovich
V Cleveland Metropolitan bolnišnici je umrl v petek 74 let stari Paul Pavlovich, 19104 Keweenaw Avenue, rojen v Karlovcu na Hrvaškem, od koder je prišel v ZDA 1. 1913, mož Elizabete, roj. Sabolic, oče Frances Marincic, Anne, Carla, Paula, pok. Davida in Richarda (poročnik v U.S. Air Force), 14-krat stari oče, 2-krat pra-oče, brat Violeta, Daisy, Carla in Mirka (vsi v Jug.). Pokojni je bil član HBZ št. 337. Pogreb je danes ob 10. dopoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. na All Souls pokopališče. Paul Pavlovich je umrl na posledicah opeklin, ki jih je dobil 17. septembra, ko je hotel pregnati roj čebel pri gospodarju, kjer je bil zaposlen.

Velik nakop premoga
WASHINGTON, D.C. — Na računali so, da so v ZDA od leta 1800 nakopali skupno do sedaj preko 26 bilijonov ton premoga.

Pogodbo z Abesinijo bo treba spraviti v zakonodajni okvir

WASHINGTON, D.C. — V Eisenhowerjevem režimu je bil državni tajnik J. F. Dulles res pravi državni tajnik nekdanje vrste. Je sicer poročal o svoji politiki predsedniku in od tam dobival blagoslov za svoje delo, drugače je bil pa precej samostojen državni tajnik. Njegovima naslednikoma Rusku in Rogersu se še sanjati ne sme o samostojnosti, ki ko je imel Dulles. Eisenhower ni samo kril Dullesovo zunanjo politiko, jo je tudi varoval s svojo avtoriteto. Zato je bilo tista leta tako malo debate v naši odgovorni javnosti o naši zunanji politiki. To se pravi: bilo je do št. 1, le v Kongresu jo je manjkalo. Če je bila, ni prišla do veljave, kot bi morala. To se je čutilo posebno pod Johnsonovim režimom.

J. F. Dulles je bil izvrsten državni tajnik, imel je pa svoje "konjičke". Postavil se je rad na stališče: Kdor ni z menoj, je proti meni. Kdor je

Nixon obsodil nasilen "protest" v San Joseju

Predsednik ZDA, pa tudi demokratski vodniki so napad s kamenjem, jajci in steklenicami na predsednikov avtomobil ostro obsodili.

ANAHEIM, Calif. — Napad kakih tisoč demonstrantov na kolono avtomobilov predsednika ZDA in njegovega spremstva v San Joseju pretekli četrtek zvečer, ko je ta zapuščal republikansko volilno zborovanje, je naletel na splošno obsodbo in zgražanje. Obsodil ga je najprej predsednik Nixon sam, nato pa se je z enako ostro obsodbo oglašil glavni načelnik demokratske stranke L. O'Brien.

Predsednik R. M. Nixon je v govoru v Anaheimu dejal, da "je čas potegniti črto" proti nasilnim demonstrantom, ki mečejo kamenje in steklenice, razbijajo in kriče, da bi preprečili govor tistim, ki jih ne marajo. Pozval je volivce, naj zavrnejo kandidate, ki odobravajo ali opravčujejo nasilje, ki ga ne zavračajo in javno ne obsojajo. Dejaj, da lahko volivce zagotovi, da republikanski kandidati za Predstavniški dom in Senat niso krivi "popuščanja" nasilnim demonstrantom in zločincem.

Načelnik glavnega odbora demokratske stranke Lawrence F. O'Brien je izjavil v Washingtonu, D.C.: "Vsi Amerikanci neozirajo se na pripadnost stranki ali politični filozofiji, morajo obsoditi in zavrniti postopanje, ki ga je predsednik ZDA doživel v San Joseju. Urad predsednika ZDA zahteva in zasluži spoštovanje in čast. Ta grda taktika ne sme zakriti dejanskih vprašanj v današnji Ameriki!"

Nasilne demonstracije sta obsodila tudi kalifornijski guverner kandidat demokrat Jess Urruh in demokratski senatorski kandidat John V. Tunney.

Pol milijona akrov
RALEIGH, N.C. — Great Smoky gorski park, ki se razprostira delno po Severni Karolini, obsega področje, ki meri skupno okoli pol milijona akrov.

z menoj, naj sklene z ZDA politično pogodbo ali pa naj vstopi v prikladno obrambno zvezo. To je bila na videz dobra politika, dokler se ni pokazalo, da je zelo draga in da podpisniki pogodb in obvez ne mislijo preveč resno na izpolnjevanje pogodb. Drugi cilj Dullesove politike je bila čim gostejša mreža telekomunikacijskih postojank okoli Sovjetske zveze. Te postaje naj bi lovile vse, kar Sovjetska zveza poroča na tuje ali pa od tam dobiva. To bi bilo neizmerne važnosti, ako bi bila na obzorju nevarnost nove svetovne vojne. Te pa ni bilo.

Dulles je bil radi te svoje politike dobro zapisan pri narodni obrambi. Saj ji je ustregel, kjer je bil mogel. To je vodnike obrambe zapeljalo, da so mislili, da lahko delajo, kar hočejo.

V ta okvir spadajo tudi naši odnosi do Abesinije. Čim bolj se je mednarodna politi-

Prevozi šolarjev povod nemirov tudi na Severu

TRENTON, N.Y. — Nemire zaradi šolske integracije ne poznajo samo Jug naše dežele, ampak tudi Sever.

Do takih nemirov je prišlo pretekli teden v mestu Trenton, N.Y., ki ima med 100.000 prebivalci kakih 40.000 črncev.

Pretekli ponedeljek je šolska uprava začela po nalogu oblasti prevažati 65 črnih in portorikanskih dijakov na bele šole, 50 belih pa na črne. Radi tega so začeli starši belih otrok piktirati prevoze. Okoli 100 črnih dijakov se za piketiranje ni zmenilo in na ulici pred šolo je završalo. Kamenje, opeka, pole, steklenice, vse je frčalo po zraku.

Policija je skušala napraviti red in ga tudi je, toda pretepi so pustili za seboj 35 ranjenih dijakov, kakih 20 udeležencev pri pretepih je pa bilo aretiranih. Poklicni tatiči so začeli razbijati okna po trgovinah in krast, vendar je policija to počenje hitro zavrnila. Mestni varnostni organi so proglasili stanje pripravljenosti.

V Trentonu se je torej godilo to, kot povsod v podobnih slučajih na Jugu naše dežele. Le razburjanje je bilo več, ker na Severu ni veliko podobnih slučajev.

Vesoljski "vohun" bo podaljšal čas rešitve

CAPE KENNEDY, Fla. — Letalske sile bodo prihodnji petek pognale v vesolje umetno luno, ki bo z elektronskimi napravami nadzirala Sovjetsko zvezo in Kitajsko, ko bo stalno visela nad jugovzhodno Azijo, in obvestila ZDA v trenutku, ko bi bila tam proti njim izstreljena kaka medcelinska raketa. Ta vohun bo plaval v vesolju kakih 24.000 milj visoko nad jugovzhodno Azijo.

Novi vesoljski vohun bo dal ZDA 30 minut časa za pripravo obrambe pred sovražnikovim napadom. V kolikor bo dežela na tak napad pripravljena, bo teh 30 minut rešilnih za premnoge milijone ljudi, še bolj pa za vojaško obrambo in vse druge oborožene sile.

ka spreminjala — ne ravno v korist Dullesovim idejam — tem važnejši so postajali zanesljivi naši prijatelji na tujem. Med nje je spadal in spada tudi abesinski cesar Haile Selasie. Ko se je pokazalo, da se utegne zgoditi, da bo naša narodna obramba prišla v zadrego radi pomanjkanja telekomunikacijskih postojank, tem bolj se je dvigal pomen Abesinije za našo obrambo, tem hitreje je bilo treba pridobiti Abesinijo, da nam dovoli tako postojanko v Kagnewu v Abesiniji. Da se doseže ta cilj, je naša federalna vlada ne samo dajala Abesiniji razmeroma lepe denarne podpore (skupno \$150 milijonov), ampak prevzela tudi jamstvo za abesinsko varnost in nedotakljivost njenih mej. To je šlo predaleč. Pa ne samo to. O vsem tem dolga leta ni bil obveščen naš Kongres. To je bilo še prav posebno napačno.

Ko je vse to prišlo v Kon-

POŽAR JE POKONČAL 142 PLESALCEV V FRANCJI

Ogenj, ki je nastal nenadno in zajel hitro plesno dvorano ob cesti v bližini Grenobla na Francoskem, je pokončal 142 mladih ljudi včeraj zjutraj. Oblasti preiskujejo vzroke nesreče.

ST. LAURENT DU PONT, Fr. — Včeraj zgodaj zjutraj je nenadno nastal požar v plesni dvorani, kjer se je veselilo okoli 150 mladih ljudi. Nastala je panika, ko se je požar hitro širil in zajel skoro vso dvorano, okrašeno s papirjem in lepenko. Stranska vrata so bila zapahnjena in še zabita, da bi varovala nenadzirani vstop v dvorano. To je bilo usodno, kot izgleda, kajti gasilci so dobili pri vrtih cele kupe zогlenelih trupel.

Strasna nesreča, ki je končala življenje 142 mladih ljudem, je hudo pretresla vso deželo. Starši ponesrečencev dolže lastnike dvorane, da so krivi nesreče, ker se niso pobrigali dovolj za varnost. Dva od upravnikov Club Cinq Sept sta med mrtvimi, eden pa se je rešil. Policija ugiha, če ni požar povzročila kaka šala katerega od mladih plesalcev, ki je morda vrgel v tovariša prižgano cigareto. To bi lahko povzročilo ogenj v dvorani, ki je bila polna papirnatih okraskov in drugega vnetljivega materiala.

Požar je nastal ob 1.45 zjutraj, ko je bilo v dvorani še vedno okoli 150 mladih ljudi. Dvorana je stala ob cesti izven St. Laurent du Pont, mesteca z okoli 4.000 prebivalci, 24 milj severozahodno od Grenobla. Mladi ljudje, stari od 17 do 20 let, so prišli poslušat skupino "rock" Storm in plesat ob njeni glasbi.

Castro se jezi na Moskvo

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Fidel Castro se po tu kroječih vesteh jezi na Moskvo, ker je vprašanje svojega podmorniškega oporišča na Kubi reševala neposredno z ZDA in pri tem njegova sploh ni vprašala za mnenje. Castro še ni pozabil Moskvi sličnega postopka jeseni 1962.

Ponosni kubanski komunistični revolucionar ne trpi rad, da bi ga kdo "spregledal", pa naj je to tudi — Moskva.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. Č Rdeči so poslali na Saigon 4 rakete, ki so povzročile precej škode, pa pokončale tudi 7 oseb, 25 pa jih ranile. — Včeraj so gen. Minh in tovariši praznovali obletnico končanja vlade predsednika Diema 1. 1963. Gen. "Veliki" Minh je namignil, da bo verjetno prihodnje leto kandidiral za predsednika republike proti predsedniku Van Thieuju. Minh je budist in ima močno podporo med budisti, ki predstavljajo veliko večino prebivalstva, med tem ko je Van Thieu katoličan.

LOS ANGELES, Calif. — Sinoči je bilo med letom ugrabljenim letalo Boeing 727 United Air Lines in odvedeno s 67 potniki in posadko na Kubo, kjer je srečno pristalo po vmesnem pristanku v Mehiki, kjer je moralo vzeti gorivo.

KARACI, Pak. — Včeraj je voznik letalskega tovornjaka pognal tega v skupino, ki je pričakovala na letališču predsednika Poljske gen. M. Spychalskega in njegove spremljevalce. Poljak je bil na uradnem obisku v Pakistanu. Do smrti je bil povzročil poljski pomožni zunanji minister Z. Wolniak, mrtvi pa so bili dva časnika in en varnostni organ. Voznik tovornjaka je kričal "Proč s komunisti", dokler mu niso zamašili ust in ga odvedli.

QUITO, Ekv. — Poveljnik letalskih sil gen. Cesar R. Sandoval se je včeraj vrnil sem, ko so ga ugrabitelji po 5 dneh izpustili. Prvotno so zahtevali za njegovo osvoboditev izpustitev več političnih jetnikov, pa so se premislili, ko se je v bližini njihovega skrivališča pojavil vojaški helikopter, ki je iskal ugrabljenega.

HELSINKI, Fin. — Tu so se danes začela znova pogajanja o omejitvi strateškega orožja — SALT med ZSSR in ZDA. Zastopnika obeh strani sta izrazila upanje na uspeh.

Družinske podpore v Veliki Britaniji

LONDON, Vel. Brit. — Vlada je predložila parlamentu načrt o družinski podpori, slični onemu, ki ga je v ZDA predložil Kongresu predsednik Nixon. Najmanjši letni dohodek družine z enim otrokom naj bi znašal \$1,872 ali \$36 na teden. Za vsakega dodatnega otroka pa \$4.80 na teden več.

Družine, ki nimajo takega dohodka, bodo po načrtu konservativne vlade dobile dodatek, da bo ta vsota dosežena, od britanske vlade.

Ptič kriv letalske nesreče v Nemčiji

MUENCHEN, Nem. — V pe- tek je treščilo na zemljo jet borbena letala nemških letalskih sil F104 Starfighter, ko je v jet motor tok potegnil nekega ptiča. Pilot se je rešil z odskokom. To je bila v Zahodni Nemčiji že 111. nesreča teh letal.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Podr. št. 14 SZZ ima jutri, v torek, ob 7.30 zvečer sejo v spodnji dvorani SDD na Recher Ave. Podr. št. 41 SZZ ima jutri ob dveh popoldne sejo v SDD na Waterloo Rd. Podr. št. 32 SZZ ima jutri ob 7. zvečer sejo v dvorani pri Sv. Kristini.

Sestanek — Klub krščanskih mater pri Sv. Vidu ima v sredo ob 7.30 zvečer sestanek v šoli sv. Vida po sprejemu novih članic ob 7. v cerkvi sv. Vida.

Zadušnica — V sredo ob 8. zjutraj bo v cerkvi Marije Vnebovzete v Mentorju, Ohio, sv. maša za pok. Ignatza Cassermana v spomin 22. obletnice smrti.

Lep uspeh Glasbene Matice — Koncert Glasbene Matice včeraj popoldne v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue je bil lepo obiskan. Občinstvo je bilo s programom in njegovim podajanjem prav zadovoljno. Glasbeni Matici in njeni vodnici Mrs. Fillinger k lepemu uspehu čestitamo in ji želimo še veliko takih uspešnih nastopov.

Predsednikova hči v Clevelandu —

V soboto je priletela v Cleveland Tricia Nixon, 24 let stara hčerka predsednika ZDA, na poroko hčerke Mr. in Mrs. James H. Dempsey Jr., Oak Point, Hunting Valley, in H. L. Coxa iz New Yorka, katerega brat je bil večkrat spremljevalec Tricie na raznih prireditvah. Tricia je v spremstvu R. Tafta in W. Minshalla po poroki v Parmi delala volivno propagando za ta dva republikanska kandidata. Ljudje so predsednikovo hčerko ljubeznivo pozdravljali in se gnetli, da bi ji segli v roko.

Verne duše — Danes so Verne duše, ko se katoličani prav posebno spominjamo svojih pokojnih. Nekdaj je bila v Sloveniji navada, da smo bili na ta dan pri treh sv. mašah in molili odpustke za pokojne.

Zalostna vest — Ga. Viki Kamalič z E. 63 St. je dobila sporočilo, da ji je 30. oktobra umrla v Senadolah pri Senoščah 92 let stara mati Teresija Franetič. Poleg omenjenice je zapustila še hčeri Mary Shemrov (Maple Hts., O.) in Amalio Gregoretta (N.Y.). Obe sta odleteli na pogreb v Slovenijo.

K molitvi — Članice Podr. št. 41 SZZ so vabljene nocoj ob 7. v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Mary Germ.

Ojukwu ne more v Švice

ZENEVA, Šv. — Vlada Švice je odklonila politično zatočišče bivšemu vodniku Biafre, vzhodne pokrajine Nigerije, ki je vodil upor plemena Ibov proti srednji vladi Nigerije.

Švicarska vlada je Ojukwu odgovorila, da že ima politično zatočišče v Slonokošeni obali, da pa tudi sicer ni njegovo življenje ogroženo. Vlada Nigerije je zahtevala, da Ojukwu odide v Švico, da bi se morda v Švici intervenirala proti podelitvi političnega zatočišča vodniku Biafre.

Voda potrebna za papir — Za izdelavo vsake tone papirja je potrebno tudi 39.000 galon vode.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 211 Monday, Nov. 2, 1970

Organiziranje evropske varnosti

Vprašanje evropske varnosti je na dnevnem redu že iz dobe zadnje svetovne vojne. Že takrat so v Londonu in Washingtonu premišljevali, kako omejiti komunizem v Evropi. Takrat je bilo namreč treba razumeti pod pojmom evropske varnosti strah pred komunizmom. Strah je bil kolikor toliko upravičen, kajti komunizem je zavladal v vzhodni Evropi, v razbiti Nemčiji je pa vladala zmeda, ki ni obetala nič dobrega Srednji Evropi. Amerika je takrat hitro našla pot do začetka varnosti: izvedla je organiziranje Zahodne Nemčije v politično enoto, dala je svobodni Evropi obsežen podporen program v obliki Marshallovega plana in omogočila rojstvo Evropske gospodarske skupnosti. Ekspanzija komunizma je našla svojo mejo l. 1948 z rdečo revolucijo v Pragi. Ker je Stalin uvidel, da se v Evropi ne da več doseči za komunizem, se je obrnil drugam in ostanek Evrope je imel kolikor toliko mir pred komunistično napadalnostjo, ne pa pred komunističnim podtalnim rovarjenjem.

Začela se je doba strahu pred obnovo komunističnega prodiranja v Evropo. Šele pozneje se je pokazalo, da je bil strah večji kot resnična nevarnost. Premalo je svet pazil na stalno naraščanje trenj med Moskvo in Peipingom, še danes ga velikokrat podcenjuje. Ko so v Moskvi prišli do zaključka, da se lahko zgodi, da bodo trenja s Peipingom mogoče trajala dolgo, so Evropi odmerili novo vlogo: Evropa naj ne bo več političen revir za širjenje komunizma, naj postane zaledaj v boju s Peipingom. To je razlog, zakaj v Moskvi danes gledajo drugače na Evropo, kot so na primer pred 10 leti. To je tudi glavni med razlogi, zakaj se je Sovjetska zveza pomirila z bonnsko vlado, dočim prej je o tem sploh ni rada govorila. In bonnska Nemčija je vendar poglaviti del svobodne Evrope.

V to dobo pade tudi ideja o konferenci za evropsko varnost. Konference naj se udeležijo vse evropske države, tiste, ki so v obeh blokih, svobodnem in komunističnem, kot tudi nevtralne države. Kaj naj bo program konference? O tem obstojajo razne misli, navadno odsev želja države, od koder prihajajo. Moskva zagovarja idejo, ker misli, da bi po tej poti povečala svoj vpliv na Evropo, njeni sateliti se pa ideje bojujejo, ker bi se ugnile zgoditi, da bi na konferenci nič ne pomenili, ako bi se na konferenci duhovi cepili po obeh blokih in nevtralcih, ki bi malo pomenili. Svobodne evropske države si ne morejo predstavljati, kje in kako naj bi bilo ravno sedaj v Evropi manj varnosti, ko se mora Sovjetska zveza brigati za usodo Sibirije in se je pomirila celo z Zahodno Nemčijo.

Zato se države Zahodne Evrope ne morejo ogreti za konferenco. Mislijo, da bi konferenca postala le odskočna deska za komunistično propagando, ne rodila bi pa nobene resničnega uspeha. Podobno misel imajo tudi sovjetske satelitske države. Bojujejo se, da bodo na konferenci le za pripravo sovjetski politiki. Zato so morali sovjetski politiki in diplomatije že parkrat tolažiti svoje zaupnike v satelitskih državah, da konferenca ne bo sklepala kaj takega, kar bi jim škodovalo.

Interes na konferenci imajo dejansko le nekatere manjše evropske nevtralne države, kot na primer Finska. Švedska in Jugoslavija. Tako je na primer Finska predlagala, naj se skliče sestanek veleposlanikov vseh držav, ki se zanimajo za konferenco. Sestanek naj bi se vršil v Helsinkih ali prestolici kake druge nevtralne države. Cilj sestanka naj bi bila ugotovitev, kako daleč je načrt za sklicanje konference že dozorel in kaj bi bilo treba storiti, da hitreje dozori.

Tipično je obnašanje Jugoslavije. Jugoslavija je nevtralna država in spada med vodilne diplomatske sile v okviru "neuvrščenih" držav. Ideja neuvrščenih držav odmirala. Tito jo je dejansko že pustil na cedilu in odstopil vodstvo zamisljenemu predsedniku Kaundi, ki je moral ravno sedaj dognati v Združenih narodih, kako malo je tam zanimanja za neuvrščene. Tito je torej zgubil "instrument", ki mu je odpiral vrata v mednarodno politiko. Zato se je vnel za evropsko konferenco. S komurkoli pride v stik, povsod jo ponuja: v Bruslju, Parizu, Bonnu in celo Nixonu je hotel pridobiti zanj. Ker se boji, da bi konferenca splahnela v prazno govorjenje, povsod izraža željo, da mora biti sestanek "temeljito pripravljen". Za to bilko grabi vsak diplomat, ki mu je ideja sama v nadlego. Tito se lahko baha, da so vsi za to, da bodi konferenca skrbno pripravljena. Tako sta volk sit in koza cela.

Tito ima še drugo željo: na konferenci naj ne bi nastopali bloki na primer svobodnih držav, komunističnih držav itd. Tam naj nastopi vsaka država sama zase, da se tako varuje neodvisnost in ravnopravnost vseh udeležencev. Moskvi tako stališče nič ne diši, ker hoče ohraniti vodstvo

svojih satelitov v zunanji politiki. V svobodnem delu Evrope se bo pojavilo več tekmecev za vodstvo. Tam bodo hoteli Anglija, Francija in Zahodna Nemčija vse hkrati igrati prvo vijolino in začele zbirati svoje prijatelje okoli sebe. Le kam bi v tem slučaju šla Jugoslavija, ki hoče biti na vse strani nevtralna.

Zato se bojimo, da čaka konferenco o evropski varnosti taka usoda kot tovarišijo neuvrščenih, organizacijo ZN, UNCTAD itd. Če bo prišlo do nje, bo dosti govorjenja, praktičnega haska pa nič. V zunanji politiki se Tita pač drži stalno precejšnja smola.

BESEDA IZ NARODA

Kansaške drobtinice

KANSAS CITY, Kans. — "To bo pa za moje drobtinice!" sem se razveselila pred nekaj dnevi, ko sem listala po Meškovem labodjem spevu: Duhovnik s svojim Bogom. To je zbirka njegovih, ki jih je svetniški duhovnik, kot je pisatelj bil, poklonil svojim sobratom — da bi lažje in varneje romali po življenjski poti... Da bi ostali zvesti svojemu poklicu... da bi z ljubeznijo in gorečnostjo vodili od Boga jim izročene ovčice... da bi nobene ne izgubili... da bi sebe in nje ohranili na zveličavni stezi...

Vsi, ki ste pisatelja osebno poznali, veste, da je Meško bil sam res tak, kakor je svetoval svojim tovarišem, da bi bili — ko je pisal za nje te duhovne vaje, ki so fotografija njegove lastne duše. Ponizno prizna, da so ga kajkrat napadli verski dvomi, a se jih je z božjo pomočjo otresel. "A o neumrljivosti duše nisem nikoli dvomil," odkritostno pove. Potem navede dve dogodbi, ki sta ga še potrdili v veri neumrljivosti duše, o večnosti...

Ker je danes praznik Vernih duš, se mi zdi kar prav, da vam ju poklonim: Dve drobtinici, dva spomina na Meška... Da dogodbi nista kaka izmišljotina, nam jamči Meškov značaj. Bil je mož! In pripoveduje, kot sledi:

"Bilo je tako: Prve tedne, ko sem leta 1988 nastopil kaplansko službo v Skocijanu ob Klopinskiem jezeru, sem moral iti sprevidet starega kmeta ob mostu čez Dravo v Velikovec. Gospod župnik me je dal zapeljati, dober gospod. Bolnik je bil star, vendar se ni zdel že popolnoma pri kraju. Ko sva opravila, me prime za roko in pravi: "Vi ste torej naš novi kaplan? Tako ste že mladi. A z menoj je konec, ravno sva še se videla, več pa se ne bova." Tolažil sem ga, da bo še bolje. "Ne, ne. Čutim, da se ne bova več videla. Škoda!" Dolgo mi je držal za roko. Drugo jutro se na naglem zbudim, trikrat je na duri močno potrkalo. "Spet bo treba na spoved, dekla trka," pomislil, a se ne oglasim, "se bo že oglasila in povedala, kaj je." Kar zaslšim korake po širokem hodniku proti stopnicam. Korak, kakor hodijo stari ljudje, v copatah, pa z njimi pa tleh podrsavajo. Koraki dol po stopnicah, spodaj se odpro vežna vrata, spet zapro. "Kako pa vendar to?" Pomislim. Zdaj nič ne vem, kaj je. In kdo je šel iz župnišča? Vstanem, se hitro oblečem, grem dol v vežo. Ves začuden, vse mirno. Stopim k vežnim vratom. Zaklenjena. Grem in potrkam na vrata, kjer so spale dekale. "Kdo je?" "Kaplan." "Kaj pa je, da ste trkali, nič pa povedali, zakaj?" "Nič ne ni trkal." "Kdo pa je šel iz hiše?" "Nihče, Sanjalo se vam je." Med mašo je prišlo sporočilo, da je bolnik spodaj ob velikovškem mostu umrl, kakor sem takoj mislil, ko sem trkal pri deklah. Nihče mi ne bo nikdar dovedel, da sem se motil. Bil sem mlad, zdrav, nisem prejšnji večer ničesar pil, da bi imel težko glavo. Je pa mi to vseh 60 let od tedaj tako jasno v spominu, tako živo slišim tisto trikratno trkanje, tiste drsajoče

korake, kakor bi bilo danes zjutraj.

Drug dogodek. Leta 1905 je bila bolna moja mati in je v novembru na dan pred sv. Martinom umrla. Bil sem tedaj župnik v St. Danijelu in sem oskrboval župnijo Strojno, tisoč metrov visoko stoji cerkev. Sedna župnika, že onstran v lavantinski škofiji, so Libeliče. Tam je farni patron sv. Martin, in smo šli vsako leto na ta dan s procesijo tja. Tako sem šel pred Martinovim gor, da bi tam v župnišču prenočil in bi drugo jutro šli. Ob večni luči grem še v cerkev, da bi opravil križev pot. Začnem, pa čez nekaj trenutkov začutim, da je nekdo v cerkvi, tik ob meni. Oziram se, postaja mi tesno, tako tesno, da vržem knjigo na oltar in zbežim iz cerkve. "Kaj, če so mati umrli," mi kar glasno govori v sredu. Drugi dan se kmalu po sv. mašah poslovim, čeprav me je prijatelj župnik še zadrževal. Ko pridem domov, dobre tri ure hoda, me je že čakala brzojavka: "Mati umrli, pogreb v nedeljo." Takega strahu kakor ta nila in zaklenila vsa vrata. Po večer, nisem občutil nikoli. Ne smrti, ne večnosti!

Tako Meško. Sedaj bi pa rada njo, kot čitam v povestih. Po kratki molitvi sem zlezla v posteljo. Kakor hitro sem položila glavo na blazino, sem se znašla v deželi sanj. Naenkrat se zbudim. Luna je svetila v sobo — bilo je svetlo skoro kot podnevi. Skozi okno sem videla daleč po polju. Nikjer žive duše, a v meni, se mi je zdelo, je zastajala kri od groze, ki je nisem ne prej ne pozneje v življenju občutila kot tiste trenutke. Ne morem popisati tistega občutja. In to sem bila jaz, ki sem se rada ponorčevala iz strahopetcev! In se v tistih groze polnih trenutkih spomnim: "To je oče!" Goreče, kot še prej nikoli, sem molila zanj — naglas. Z molitvijo je izginila tista groza, ki me je kot mora dušila. Vzvela sem se na postelji in pogledala na uro: 12! Polnoč, ura duhov... Vsaj zame je bila... Kot Meško tudi jaz verujem: Je posmrtnost! Duša je neumrljiva, živi v večnosti...

Nekateri hočejo dokazati, da vic Sv. pismo ne omenja. Če jih ni, zakaj pa potem pravi knjiga Makabejcev: "Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni njih grehov," to je, kazni šla... Pokopali smo ga 20. maja in vrnila sem se v Maribor, kjer se je bilo treba prebiti sko-Maria", stran 325, p. Fortunat lepo razložil, kako naj pomagamo dušam v vica in zakaj. Le preberimo! Jaz bi samo našim ma. Spala sem v svoji sobici, v Kansascanoma rada priporočila, katero je sestra spravila očeta da bi se večkrat spomnili tistih radi lažje potrebe in da ni bilo naših prvih naseljenec. Ko toliko čiščenja kot v veliki sobi gledamo svojo lepo cerkev, ne na drugi strani veže. Tako je pozabimo tistih naših faranov, oče umrl v moji postelji. Ljudje ki so se toliko trudili, da so nam so me spraševali, če me ni strah, jo postavili in so nam s svojim ko sem sama v poslopu. Kroži-trudom, žulji in znojem omogo-la je namreč okrog govorica, da čili, da vzgajate svoj mladi naš oče hodi nazaj, češ, da je raščaj v svoji lastni šoli. Molimo nekeje skrit denar in da ga se- za vse, ki jim dolgujemo hvalež-daj išče in ne najde pokoja. Jaz nost — vsem nam povedo srca, sem pa dobro vedela, kako je z kdo spada v to kategorijo... denarjem.

Prvo, kar mi je sestra pove- posebno pa še za tiste, ki so dala, ko sem prišla na pogreb, kdaj bili vzrok našega trpljenja je bilo: "Vse podstrešje smo že ali smo pa morda mi krivi, da pretaknili; za vsak tram pogle- zdaj trpe. Posebno pa še pripo-dali. Denarja ni. Vem, da je oče ročamo duše, ki so najbolj po-prodal seno, pujska in nekaj ko- zabljene, ki nimajo nikogar, da koši. Ničesar ni kupil od ta- bi se jih spominjal. Molimo se- daj za umrle, da bodo po naši

Ko je sestra odšla domov in smrti drugi molili za nas in nas

sem bila nekaj časa sama z mrtvim očetom v hiši, sem šla na podstrešje. Segla sem z roko daleč pod skrinjo z ovsmo in iz- vlekla izpod nje aluminijasto škaflo. V zadnjih počitnicah mi je oče dejal: "Če nenadoma umrem, je to tvoje" in mi je po- kazal prostor, kjer je imel shra- njeno svoje "bogastvo". Hitro sem vtaknila svojo dediščino v žep, odšla s podstrešja in zakle- nila škaflo v svoj kovček. Ko- liko je bilo, sem kmalu pozabi- la; a vseeno dovolj za pot v Ma- ribor, Ljubljano in še za nade- ljevanje študija.

In so se čudili ljudje in obču- dovali moj pogum, da vztrajam v hiši, v kateri straši. Nekate- rim sem se kar smilila. Sestra me je vabila, naj se preselim k nji. Komaj sem se je otepala. Ni mi bilo sile. Živil je pustil oče dovolj in še dve kokoški mi je vrnila sestra — da sta me zala- gali z jajčki. Brezskrbno sem u- živala počitnice: Spala včasih do enajstih. V Celje ali Vojniki sem mogla k sv. maši le parkrat na teden, ker je bilo daleč in se nisem mogla pravočasno zbu- diti — Bog je vedel, da je bilo spanje moje zdravje — že ta- krat se me je oprijemala jeti- ka. Tiste moje zadnje počitnice, ko sem samevala, so bile zame tako lepe, da spomin na nje ni mogel otemneti. Knjige so bile moje družice, ničesar na svetu nisem pogrešala.

Bilo je neke krasne julijske noči, ko sem se vrnila z obiska pri sestri. Ker je bil petrolej na karte, ki je pa jaz nisem imela, sem s pomočjo vžigalice pregle- dala vse prostore v hiši, zapah- ljo." Takega strahu kakor ta nila in zaklenila vsa vrata. Po svetila sem tudi pod svojo po- steljo — nihče ni bil skrit pod njo, kot čitam v povestih. Po kratki molitvi sem zlezla v po- steljo. Kakor hitro sem položila glavo na blazino, sem se znašla v deželi sanj. Naenkrat se zbu- dim. Luna je svetila v sobo — bilo je svetlo skoro kot podnevi. Skozi okno sem videla daleč po polju. Nikjer žive duše, a v me- ni, se mi je zdelo, je zastajala kri od groze, ki je nisem ne prej ne pozneje v življenju občutila kot tiste trenutke. Ne morem popisati tistega občutja. In to sem bila jaz, ki sem se rada ponorčevala iz strahopetcev! In se v tistih groze polnih trenutkih spomnim: "To je oče!" Goreče, kot še prej nikoli, sem molila zanj — naglas. Z molitvijo je izginila tista groza, ki me je kot mora dušila. Vzvela sem se na postelji in pogledala na uro: 12! Polnoč, ura duhov... Vsaj za- me je bila... Kot Meško tudi jaz verujem: Je posmrtnost! Duša je neumrljiva, živi v večnosti...

Nekateri hočejo dokazati, da vic Sv. pismo ne omenja. Če jih ni, zakaj pa potem pravi knjiga Makabejcev: "Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni njih grehov," to je, kazni šla... Pokopali smo ga 20. maja in vrnila sem se v Maribor, kjer se je bilo treba prebiti sko-Maria", stran 325, p. Fortunat lepo razložil, kako naj pomagamo dušam v vica in zakaj. Le preberimo! Jaz bi samo našim ma. Spala sem v svoji sobici, v Kansascanoma rada priporočila, katero je sestra spravila očeta da bi se večkrat spomnili tistih radi lažje potrebe in da ni bilo naših prvih naseljenec. Ko toliko čiščenja kot v veliki sobi gledamo svojo lepo cerkev, ne na drugi strani veže. Tako je pozabimo tistih naših faranov, oče umrl v moji postelji. Ljudje ki so se toliko trudili, da so nam so me spraševali, če me ni strah, jo postavili in so nam s svojim ko sem sama v poslopu. Kroži-trudom, žulji in znojem omogo-la je namreč okrog govorica, da čili, da vzgajate svoj mladi naš oče hodi nazaj, češ, da je raščaj v svoji lastni šoli. Molimo nekeje skrit denar in da ga se- za vse, ki jim dolgujemo hvalež-daj išče in ne najde pokoja. Jaz nost — vsem nam povedo srca, sem pa dobro vedela, kako je z kdo spada v to kategorijo... denarjem.

Prvo, kar mi je sestra pove- posebno pa še za tiste, ki so dala, ko sem prišla na pogreb, kdaj bili vzrok našega trpljenja je bilo: "Vse podstrešje smo že ali smo pa morda mi krivi, da pretaknili; za vsak tram pogle- zdaj trpe. Posebno pa še pripo-dali. Denarja ni. Vem, da je oče ročamo duše, ki so najbolj po-prodal seno, pujska in nekaj ko- zabljene, ki nimajo nikogar, da koši. Ničesar ni kupil od ta- bi se jih spominjal. Molimo se- daj za umrle, da bodo po naši

Ko je sestra odšla domov in smrti drugi molili za nas in nas

VESTI IZ SLOVENIJE

Parkhotel na Bledu bodo podrli

Mallnerjev hotel, ki je nad stoto let služil gostom in je naj- starejši hotel na Bledu, bodo v kratkem podrli. Po prvi svetov- ni vojni ga je kupil hotelir Kenda. Ko je Kenda prišel na boben, je prišel hotel v državne roke. Med nemško okupacijo je bil v hotelu sedež Gestapa za slo- venstvo Slovenijo. Po voj- ni je dobil ime "Parkhotel". Na kolikor so jih s proizvodnim namestu starega hotela bodo zgra- dili nov hotel iz betona, ki bo imel štiri nadstropja in okrog 400 ležišč, z vsemi modernimi pritliklinami. Vprašanje pa je, kako se bo arhitektsko uje- mala nova zgradba z jezerom in okolico?

Novo poštno poslopje v Bohinju

PTT podjetje iz Kranja je od- prlo v novem trgovskem centru ob Bohinjskem jezeru novo poštno poslopje. Nova pošta je stala milijon dinarjev. V nasled- njih letih bodo v njej namestili novo avtomatsko telefonsko centralo. Bohinjci so morali se- dem let čakati, da se jim je u- resničila njih želja, ker urbani- stični načrti niso bili izdelani prej.

Povpraševanje po premogu

Odkar je postal premog iska- no blago na svetovnem trgu, se zanimajo tudi druge države za zasavski premog. Avstrija bi ra- da 50,000 ton, Belgija 100,000 ton, povpraševanja prihajajo tu- di iz Zahodne Nemčije. Zal pa ne bo mogoče ustreči, saj ne mo- rejo rudniki nasiti niti doma- čega trga. Primanjkuje namreč veliko število jamskih delavcev in pa električnega toka.

Ženska stotinja na vrhu Triglava

Izreden pogum so morale imeti včasih ženske, ki so si u- pale početi stvari, ki naj bi bile domena moških. Ena izmed teh žensk je bila Rozalija Škantar, po domače Sestova iz Bohinja, ki je kot dvajsetletna mladenka skupaj s svojim očetom Jože- tom Škantarjem, slavnim tri- glavskim vodnikom, kot prva ženska stopila na vrh očaka Tri- glava. To se je zgodilo pred sto leti, leta 1870. Na streho naše dežele takrat še ni vodila steza, karšna je danes, ni bilo klinov in ne jeklenih vrvi. Rozalka je morala tudi plezati, kot so ple- zali tisti pogumni moški, ki so se upali na vrh. Plezala pa je v krilu, ki ji je segalo do tal.

Ob stoletnici njenega podviga je stopila na triglavski vrh sto žensk. To je bil že peti, jubilej- ni ženski pohod na vrh Trigla- va, ki ga vsako leto prireja "Tedska Tribuna". Na vrh so jih povedli v enajstih navezah znani gorski vodniki. Navkljub vodnikom, udelani stezi, želez- nim klinom in jekleni vrvi je to še vedno velik podvig. V ženski stotniji jih je namreč večina stopila na vrh prvič, precej je bilo starejših od 50 let, nekatere pa so bile že blizu 70. In neka- tere so — sto let pozneje — pre- magale triglavski vrh spet v dol- gem krilu.

V Bovecu bodo gradili žičnico

V Bovecu se mudi devetčlan- ska ekipa francoskega podjetja iz Grenobla, ki bo dobavila kon- zorciju za graditev alpskega tu- rističnega centra veliko krožno gondolsko žičnico. Člani ekipe količijo bodočo traso žičnice, pri- čemer si pomagajo s helikopter- jem. — Sredi septembra je pri-

priporočali božjemu usmiljenju, ki ga bomo potrebni...

s. M. Lavoslava

spel v Bovec tudi nekdanji slo- venski vodja francoske repre- zentance v alpskem smučanju Honore Bonnet, ki si je ogledal

Veliko povpraševanje

Podzelska tovarna že več me- roke. Med nemško okupacijo je secev sem proizvaja ženske ny- lon nogavic. V naslednjih mesecih se bo tovarna tudi pri- pravila na delno zamenjavo strojev s produktivnejšimi. Znano je namreč, v nogavičar- ski stroji stroji tehnološko za- starijo v 3 do 4 letih.

Delavcev s Hrvaške manj

Iz široke okolice Varaždina in Čakovca so vsa povojna leta v velikem številu prihajali mladi delavci, ki so se pri slovenskih gradbenih podjetjih usposobili za dobre tesarje, zidarje, železo- krvice in druge gradbene pokli- ce. Ni pretirano reči, da je bilo to območje Hrvaške "pravcati bazen, iz katerega so leta in leta črpali slovenski gradbeni kolek- tivi".

Zadnja leta, posebno lani in letos, je zelo težko od tam do- biti mlade delovne moči. Če jih je prejšnja leta prihajalo v Slo- venijo na tisoče in tisoče, jih le- toš največje gradbeno podjetje Gradis ne more dobiti več kot 20, pa bi nujno rabilo vsaj 60 mladih fantov, ki so končali osemletko.

Simon Gregorčič:

POZABLJENIM

Vseh mrtvih dan!
Na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nevzdravno
spanje,
kjer kmalu, kmalu dom bo
moj
in — tvoj
nocoj se usul je roj močan;
saj danes je vseh mrtvih dan,
vseh mrtvih dan!
Bledo trepete nad grobovi
tisoč svetil,
in križe, kamne vrh gomil
jesenski venčajo cvetovi —
vseh mrtvih dan!

Kjer dragi spet jim po pokopi,
kleče, solze živečih tropi,
oh, dušo tre jim žal in bol;
pod zemljo pol, na nebu pol
nocoj jim je srce:
na grob lijo grenke solze,
v nebo gorke prošnje!
O, le klečite, le molite,
po nepozabnih se solzite,
da boše grob od solz rosan;
saj danes je vseh mrtvih dan!
Solzite, molite!...

In jaz?
Ko misli vsakedo na svoje,
koga, koga pa srce moje
spominja se tačas?
Vas zabljeni grobovi,
kjer križ ne kamen ne stoji,
ki niste venčani s cvetovi,
kjer luč nobena ne brli.
O, če nikdo
nocoj se vas ne spomni,
pozabil ni vas pevec skromni
in pa — nebo!

Sladkor iz sladkorne pese

DENVER, Colo. — V ZDA je 17 tovarn za pridelavo sladkorja iz sladkorne pese. Njihova pov- prečna proizvodnja je 1.8 mili- jonov ton na leto. Večji del ra- bimo v ZDA sladkor iz sladkor- nega trsa, ki ga uvažamo iz sub- tropskih in tropskih predelov Amerike.

FRAN ERJAVEC:

IZBRANI SPISI

Fran Erjavec

Fran Erjavec je bil rojen na Poljanah v Ljubljani l. 1834. Ko so mu ljubljanski mesarji pobili očeta, je prišla v hišo revščina. Pogostokrat je moral mladi Fran iz šole grede po cesti pobirati črešnje, katere so porazgubile branjeve. Tudi mati, ki se je drugič poročila, mu je kmalu umrla. Sedaj je skrbela zanj teta.

Ker je bil tedaj v šolah pouk ves nemški, je šlo Erjavcu zaradi nemščine izprva trdo; toda kmalu so se mu odprla usesa tudi za ta jezik, da mu ni delal več težav, tudi na gimnaziji ne, katero je končal l. 1855.

V drugi šoli je prišel Fran Erjavec v hišo prirodoslovca Ferdinanda Schmidta, ki je stalnoval v Šiški. V prostih urah mu je pomagal urejati prirodoslovne zbirke in mu prebiral prirodoslovne knjige, ker je bil Schmidt sam že star. Tako je dobil veselje do naravoslovja, katerega je šel študirat po maturi na Dunaj. L. 1859, je napravil iz naravoslovja skušnjo, služil eno leto na Dunaju in potem enajst let na zagrebški realci. Iz Zagreba je leta 1871. prišel na realko v Gorico, se v Gorici oženil in ostal tam do svoje smrti l. 1887.

V Franu Erjavcu sta bili združeni dve naravi: učenjak-naravoslovec in naravoslovec-pesnik. Pri Ferdinandu Schmidtu se je vzbudilo v Erjavcu zanimanje in vesele do naravoslovja. S Schmidtom in z drugimi znanimi kranjskimi prirodoslovci je oblažil velik del kranjske dežele in iskal redkih žuželk in polžev. To svoje življenje je humoristično opisal v "Črticah iz življenja Škafarskega" v Janežičevem "Glasniku" l. 1858.

V enajstih letih, kar je prebival na Hrvaškem, je prepotoval hrvatsko zemljo, Slavonijo, šel v Beograd, Prago, Salzburg, Strassburg, Pariz, hodil po Švici, Bavarskem in Tirolskem. Njegova potovanja so imela znanstven namen: študiral je predvsem polje. Napisal je mnogo znanstvenih razprav; zaradi spisa "Slavonija v malakologičnem pogledu" ga je jugoslovanska akademija znanosti l. 1875. imenovala za svojega dopisujočega člana; ravnotako ga je tudi francoska družba v Bruslju, "Societe malacologique de la Belgique" izvolila za dopisujočega člana. L. 1877. je v programu goriške realke priobčil znanstveno razpravo "Die malakologischen Verhältnisse der gefürsteten Grafschaft Gorz im oesterreichischen Kustenlande"; z njo si je pridobil evropski glas. S tem, da si je on — kot slovenski učenjak — priboril svetoven glas, je mnogo koristil imenu svojega naroda; narodu samemu pa še več z drugimi spisi, naravoslovnimi in leposlovnimi in leposlovnimi. On je bil prvi, ki je oskrbel Slovencem naravoslovne šolske knjige. Za ljudstvo samo pa je začel v Mohorjevi družbi l. 1868. izdajati "Domače in tuje živali v podobah", ne samo v poduk, ampak tudi za kratek čas. Ta pristavek "za kratek čas" kaže, da mu je bila pred očmi v prvi vrsti zabavna, leposlovna stran.

Erjavec kot naravoslovec-pesnik. Svoje pisateljsko delovanje je pričel Erjavec najprej z leposlovjem: Jeseni leta 1854. so se združili osemolci Bril, Mandelc, Tušek, Zarnik, Jenko in Erjavec in začeli pisati literarni list "Vaje". Te "Vaje" so bile zibelka poznejšega Janežičevega "Glasnika".

L. 1857. je priobčil Erjavec v "Novicah" svojo prvo povestico "Veliki petek". Potem je pisal v Janežičev "Glasnik" in objavil v njem "Črtice iz življenja Škafarskega", "Na stricem domu", "Augustin Oček", "Zamorjeni cvet", "Huzarji na Polici", "Zgubljen mož"; v Mohorjevi družbi pa "Hudo brezdnó" in "Ni vse zlato, kar se svetli".

Njegova glavna moč in pomen pa nista v povesticah, ampak v druge vrste spisih, v leposlovnaravoslovnih. Prvi leposlovnaravoslovni spis je "Mravlja", priobčen v Slovenski Koledar za leto 1858. Zbudil je splošno pozornost in "Novice" so ga l. 1857. celo ponatisnile.

Erjavec se je kot pesnik vglabljal v naravo, jo študiral in skušal doumeti njeno življenje in pomen. Ko je stopila narava živa predenj, je prijel za pero, pisal to njeno življenje. "Mravlja" so sledile druge povesti iz življenja narave, "Rak", "Zabe", "Rastlinske svatbe", "Domače in tuje živali" itd.

Erjavčev izraz je lahek, izklesan, poln humorja; slog lep in čist, lepši in čistejši nego pri Jurčicu. Njegovo pripovedovanje nikoli ne dolgočasi. Naravo položi pravcu čisto pred oči, jo razgrne pred njim, da jo z njim vred pregleduje. In ob tem pregledovanju ga posluša, kako mu jo tolmači in razlaga, opisuje in riše. Živali ga uči ljubiti in mu budi v srcu tisto vsečlovečanstvo, po katerem postane človek jeleni brat in se z ovčko igra, kakor otrok v prvih dneh; mimogrede mu naslika pomlad, jesen, ali pa pokrajino. Nobeden pred njim in nobeden za njim še ni opisal narave tako.

Omenjeno je že bilo, da je Erjavca njegov življenjski poklic — naravoslovje — silil k temu, da je mnogo potoval. In potoval je rad, največ peš: toda tudi na potovanju je vedno nosil v sebi tisto svojo drugo naravo: pesniško. In ker je imel izreden dar opazovanja, je vse, kar je videl, slišal, popisal v potopisih, s katerimi je že zgodaj pričel, najbrž po zgledu Levstikovega potopisa "Potovanje iz Litije do Čateža". V "Glasniku" l. 1859. je priobčil "Pot iz Ljubljane v Šiško", kjer humoristično šiba suhoparne in površne potopise, ki so jih objavljale "Novice".

Erjavcu ni pot glavni predmet opazovanja, ampak narava in preprosto ljudstvo, njegovo življenje, šege in navade, včasih tudi narodopolitična in socialna razmotrivanja, kakor v potopisu "Med Savo in Dravo". V "Jedni noči na Kumu" nam je opisal cerkveni shod pri podružnici, v potopisu "Na kraški zemlji" "besedo" v kmetiški vasi, v "Gostbi v Mazinu" pa družabno življenje v liškem župnišču.

S povesticami je pomagal Erjavec ustvariti slovensko pripovedno literaturo, kateri je bil Levstik položil temelj v "Martinu Krpanu".

Z leposlovno - naravoslovnimi spisi, kakor so "Mravlja", "Zabe", "Rak" itd. je ustvaril v slovenskem slovstvu povesti iz življenja narave.

S svojimi potopisi je pokazal, kako se mora pisati pravi potopis, čigar namen ni popisovanje poti, temveč narave in ljudstva, njegovih šeg, navad, kulturnih in socialnih razmer.

Kakor Levstik, Valjavec, Jurčič, je tudi Erjavec hodil med preprosto ljudstvo, poslušal, kako govori in se izraža, in nabiral jezikovnih zakladov. S pomočjo teh nabranih zakladov je pisal tisti lepi jezik, kakor ga je Levstik začel, si ustvaril čist slog, v katerem ga niti Jurčič ni dosegel.

Ivan Dornik.

Združene narodnosti za volitev sodnika Taltyja!

CLEVELAND, O. — Odbor združenih narodnosti, ki podpira volitev sodnika Francis Taltyja na Probate Court, je objavil svarilo Josepha W. Bartuneka, bivšega sodnika tega sodišča, naj se ne dajo premočiti po istem imenu republikanskega kandidata za sodnika na Probate Courtu.

Sodnik Francis Talty je najboljši kandidat za to mesto, je sposoben, nepristranski, pošten in deloven. Zasluži podporo vseh razgledanih in poučenih volivcev. F.L.

Sodnik Angelotta se priporoča

CLEVELAND, O. — Sodnik John L. Angelotta je kandidat za prizivno sodišče — Court of Appeals. Doslej je bil sodnik na Common Pleas sodišču, kjer se je izkazal za sposobnega sodnika tako v civilnih kot v kazenskih razpravah. Bil je strogo nepristranski, pravičen in delaven. Kandidat je poročen in ima 8 otrok. Njegovo izvolitev podpirata okrajna mestna odvetniška zbornica, Citizen League, časopisje, delavske unije in več bratskih organizacij.

Jože Grdina:

Po stopinjah Gospodovih

(Nadaljevanje)

Tako piše dr. Jehart, ki se je res potrudil, da nam je predstavil Jeruzalem iz Kristusovih časov, posebej pa Kalvarijo ali Golgota. To, kar on pripoveduje, je potrdila tudi znanost, so neka let potem, po natančnem raziskavanju, ki je trajalo vse od leta 1932 pa tja do leta 1942, pronašli to, kar je v zvezi z dogodki Velikega petka. Torej deset let je trajalo to delo, ki je bilo mestoma zelo naporno ter je stalo dosti denarja, da so točno ugotovili križev pot, ki je peljala od nekdanjega gradu Antonija do Kalvarije. To delo je vodil rev. Vincent O.P., ki se je 10 let izredno trudil, da so na temelju znanja ter s posebnim orodjem odkrili, kod je šla ona bridkost polna pot, po kateri je naš Gospod Jezus Kristus nesel svoj križ in na njem umrl.

Po tej natančni preiskavi so

sestavili iz posebne tvarine plan ali rekonstrukcijo; kakšen je bil Jeruzalem ob Kristusovem času, kod je šel zid, ki je oklepal Jeruzalem, kakšen je bil grad Antonija in kako je izgledala Golgota ali Kalvarija. Na tem planu, ki kaže višine in nizine ter vso obzidje, je poleg Antonije Judovski tempelj, Herodova palača na Sionu in še posebej Kalvarija s posebno označbo bazilike Božjega groba. Iz tega plana, ki je res umetniško sestavljen, se more šele dobiti prava slika dogodka v Velikega petka.

Ta plan sem si v spremstvu sionske sestre ogledal tudi jaz, potem ko sem si v njenem spremstvu ogledal Litostrotos in dele nekdanjega gradu Antonija. Je nekaj kolosalnega. Ta plan so potem od več strani fotografirali in te slike so priobčene v knjižici "The Way of the Cross As Made by Our Lord Jesus Christ in Jerusalem." Vse to kaže, kako intenzivno je bilo delo, ko so z umom ter posebnim orodjem skozi 10 let raziskovali mučeniško pot, po kateri je hodil bos s križem na rami Jezus Kristus.

Težko, da so kdaj prej tako natančno in tako dolgo raziskovali vse to, kakor so v letih 1932-1942. Če bi kdaj prej tako delali, bi gotovo našli Litostrotos že prej. Našli so ga šele po spreobrnjenju Alfonza Ratisbona in še to le bolj slučajno. Spreobrnjeni Ratisbonne je v Jeruzalemu kupil kos razvalin, kjer je hotel postaviti cerkev in samostan redu Sionskih hčera — sester. Tedaj, ko so kopali, so zadel na Litostrotos, ki je bil šele tedaj odkrit. Tako pri raziskavanjih Jeruzalema niso bili kaj prida natančni. Vsaj ne tako, kot so bili to pot. Zdaj so res vse temeljito preiskali in odkrili, za kar se prej ni vedelo.

Golgota ali Kalvarijo imenuje dr. Jehart skalni izrastek; kopast, da je bil, podoba lobanje je imel. Je jako dobro povedal. To, kar on piše o Golgoti, se vidi na planu, kakšen je bil Jeruzalem in kako je izgledala Golgota. Ta sklanji griček je bil po diagramu topografske karte visok 5 metrov. Torej natančno tako, kot je obsekana skala Kalvarije v baziliki Božjega groba. Nizka

je bila ta Kalvarija, toda za Jezusa zaradi strmine visoka in zelo naporna.

Iz plana in popisa je razvidno, da je bila Golgota na zapadni strani, izven mestnega obzidja, ki je oklepalo Jeruzalem; nedaleč od Efraimovih ali Sodnijskih vrat, kjer je bila, kakor piše rev. Vincent O.P., mala trdnjava "the small fortress protecting the Gate of Ephraim by which Jesus left the City on His way to Calvary." Po tipografiji je ta mala trdnjava segala na vzhodni del Kalvarije ali Golgot. Mimo te trdnjave je šel Jezus s križem in tako prišel do Golgote, ki je bila pa jako strma. Na jugozapadni strani je imela obliko lobanje, kakor to piše v svojem evangeliju sv. Janez, ko pravi: "In nesoč sam sebi svoj križ, je šel ven, na kraj, ki se imenuje Lobanja, po hebrejsko pa Golgota."

Zdaj nastane vprašanje, kod je Jezus nesel svoj križ, da je prišel na vrh Kalvarije? Če bi šel kar naprej proti zapadu, zavil proti severu in potem proti vzhodu, bi tako obšel strmino Kalvarije in tako bolj složno prišel na skalni vrh. Tega Judje verjetno niso storili, zlasti če pomislimo, kaj vse so Judje z Jezusom počeli, posebej pred Pilatom, ko so zahtevali: Križaj ga! ter izsilili od Pilata najstrašnejšo smrt na križu. Tako mu verjetno niso privoščili bolj lagodne poti na vrh Kalvarije in so ga tirali kar po strmini na vrh. Morda prav tam, kjer je imela Kalvarija obliko lobanje? Tako so se Judje še posebej znali nad Jezusom, da so ga gnali po tej strmini, ga topli, brcali in suvali in kaj čuda, da jim je Jezus pod težo križa omedlel, kakor to pojemo pri deveti postaji: "Zveličar omedli, pod križem spet leži..." O, da, tukaj na tem kraju na strmini Kalvarije je Jezus moral omedleti. Ampak Judje niso imeli srca do božjega Zveličarja in mu tako še bolj zagrenili Njegovo bridkosti polno pot na vrh Kalvarije, ki se je zanj tu končala: Bil je na cilju. Jezus je moral na križ.

Ura je bila dvanajst, ko smo stopili v baziliko Božjega groba, zavili na desno, potem pa kvisku po strmih stopnicah, kot bi šli na kak kor. Bili smo na vrhu Kalvarije. Tu so 10., 11., 12. in

13. postaja križevega pota. Tu so Jezusa vsega izmučenega od težke poti oropali oblačil ter ga vrgli na križ, ki ga je sam pri nesel. Bridko je moralo biti Jezusu, ko so zapela kladiva ter kakor kakšen predmet na tram brizgala na vse strani: Jezus pa je trpel, strašno trpel, kjer je, potem višec na križu prestajal strašne muke, o katerih mi še pojma nimamo.

Mnogi med nami smo smrt na križu razlagali popolnoma preprosto: oslabljenje srca, prestanje bičanje, močno krvavenje in prejšnja izguba krvi, krvna zastupitev zaradi ran žlebljev, sončarica itd. Vse to so le drugotni vzroki smrti križanih in s tem tudi Jezusova smrt nekoliko drugače. Vedno znova so skušali odgovoriti na to vprašanje mnogi zdravniki, ki so razmišljali o velikem, strašnem trpljenju Jezusovem na križu.

Dr. Pierre Barbet je pred mnogimi leti poglobljal v medicinske študije o trpljenju nasploh. Pri tem se je zamislil nad trpljenjem, ki ga je moral prenesti Jezus Kristus. Za nekaj časa je opustil poglobljanje študija trpljenja in se razjokal nad strašnimi Kristusovimi mukami. Drugi zdravnik, dr. Hynek, je vzkliznil: "Nikdar nisem verjel in si ne predstavljal, da je bilo trpljenje našega Gospoda tako strašno in kruto. Zaključno dejanje te tragedije — križanje, pa prekaša v krutosti vse, kar smo si v vseh stoletjih krščanstva mogli zamišljati."

Antični avtorji, zlasti rimski, so z grozo in odporom opisovali smrt na križu, kazni, ki so jo v antiki povzeli po krutih kartah ženskih običajih. Po rimskem pravu je bilo križanje najkrutejša smrtna kazen in je bila pridržana za najhujše zločince iz suženjskega razreda. Po Ciceronovem mnenju je bila smrt na križu najkrutejša in najgusnejša kazen, ker kaznjenci niso takoj umrli, pač pa so umirali počasi v največjem trpljenju in naporu telesa in duha.

In tako strašno trpljenje je moral okušati Gospod Jezus Kristus, ko je tri dolge ure polni zavesti visel na križu — brez polajšave in tolažbe. Ves razbit in razmesaren je trpel strašne bolečine.

(Dalje sledi)

Vzdrževanje arabskih beguncev zašlo v stisko

Arabsko stvar podpirajo arabski prijatelji le z besedami, arabske begunce pa vzdržuje v največji meri s prostovoljnimi prispevki Amerika.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Ko so l. 1948 Združeni narodi stali pred dejstvom, da je na stotisoče Arabcev zapustilo kraje, ki so podali pod izraelsko oblast, je nastalo vprašanje, kdo jih bo redil. Združeni narodi so na hitro roko ustanovili poseben organ, ki naj skrbi za arabske begunce, prevzeli so pa samo stroške za upravo tega organa.

Potrebne zneske za vzdrževanje beguncev so dobili v obliki prostovoljnih prispevkov držav članic ZN. Največ je od prvega dne prispevala naša dežela. Stevilo beguncev ni padalo, v taboriščih se je rodil in doraščal nov rod, le malo beguncev se je pa odločilo zapustiti begunska taborišča. Največ se jih je odločilo za tak korak v jordanijski državi. Vsi drugi so čakali, da se vrnejo "domov", kot so jim obetali arabski politiki.

L. 1967 v začetku novega izraelsko-arabskega vojnega spopada so v taborišča dotekali novi begunci, ki jih je tudi bilo treba vzdrževati, dočim so do brotnice v ZN postajale zmeraj manj navdušene za podpiranje. Tako danes ne ve okoli 1,400,000

arabskih beguncev, kako bodo živeli. Vse to je lepo naslikalo poročilo komisarja ZN Michel-mora za begunce. Poročilo odnekriva, da je treba za podpiranje beguncev nabrati za leto 1971 \$47 milijonov, pri tem pa še približi Jezusa na križ in je križ postajajo zmeraj bolj živčni, kar lahko rodi izredno težke posledice. S poročilom se bo morala pečati generalna skupščina ZN.

V Zahodni Nemčiji NATO "našla" 5,000 tankov?

WASHINGTON, D.C. — Naša narodna obramba je odkrila, da imamo skupaj z NATO v Nemčiji kar 5,000 tankov več, kot so mislili v Pentagonu. Taki so "odkrili" ob priliki administrativne kontrole splošne strategije NATO. Tanki so pretežno moderni in služijo v Nemčiji kot rezerva. S temi tanki imajo naše čete v Nemčiji skoraj še enkrat toliko tankov, kot so v Pentagonu mislili. Pri tem je zanimivo, da je javnost morala stalno poslušati tožbe, da ima NATO premalo orožja.

Nič manj zanimivo je odkritje, da se tanki nahajajo na zalogah ob glavni nemški avtomobilski cesti. V slučaju vojnega spopada bi silam varšavskega pakta ne bilo težko, da jih odkrijejo — če že ne vedo zanje — in uničijo. Pri vsem tem ni v bližini tankov dosti izvežbane ga moštva, kar bi hitro rabo tankov precej oviralo.

Poročilo o tem "odkritju" je objavila pretekli teden "Washington Post", pa ga je še isti dan obrambno tajništvo ZDA označilo za prazno, neosnovano "besedičenje".

Majhna angleška vojaška moč ostane v Singapurju

LONDON, Vel. Brit. — Vlada je objavila v parlamentu, da bo obdržala po letu 1971 v Singapurju, nekdanjem "Gibraltarju Azije", eni najvažnejših in najtrdnjših vojaških postojank Britanskega imperija, dokler je ta seve še obstojal, bataljon pehote, nekaj topništva, letalsko eskadrilo in nekaj manjših vojnih ladij. To je veliko manj, kot je konservativni vodnik E. Heath tekom volivne borbe letošnjo pomlad obetel.

Delavska vlada, ki jo je letošnje poletje nasledila konservativna, je imela načrt umakniti vse britanske sile v Azijo z izjemo onih v Hong Kongu na obali Kitajske, domov ali vsaj zahodno od Sueza do konca leta 1971. Nova vlada je govorila o ohranitvi britanskih postojank v Aziji, pa je od vsega tega le malo ostalo. To bo bolj simbolična moč kot pa dejanska.

Stroški za britanske sile v Aziji bodo znašali od 12 do 24 milijonov, med tem ko je E. Heath govoril o oboroženi sili v Aziji, ki bo stala Britanijo okoli četrt milijona dolarjev letno!

Pokažite

"AMERIŠKA DOMOVINA" prijateljem in znancem; povejte jim, da jo pošiljamo brezplačno na ogled.

MALI OGLASI

V najem

Oddamo 3 sobe preletni, mirni ženski ali moškemu. Vpraša se na 1196 Norwood Rd.

(211)

Hiša naprodaj

Odprto od 2 do 5 vsaki dan 14809 James Ave., Maple Hts., blizu cerkve sv. Monica, ranch hiša, 3 spalnice, 12 let stara, dvojna garaža, v dobrem stanju. Kličite 475-0274.

(215)

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE AID FOR AGED PRESCRIPTIONS St. Clair Ave. & 68th St.; 361-4112

CERKEV SREDI SOFIJE — Slika kaže glavno mesto Bolgarije Sofijo s cerkvijo Aleksandra Nevskega. Cerkev so zgradili Bolgari leta 912 v spomin na ruske vojake, ki so padli v vojni s Turki leta 1877, ko so osvobajali Bolgarijo.

ALEXANDRE DUMAS:

Grof Monte Cristo

X.

Mali kabinet v Tuilerijah

Pustimo Villeforta na potu iz Marseillea v Paris, katerega pusti s pomočjo trikratne napitnine, katero je plačeval za seboj kakor ptič v zraku, ter pojdim skozi dve ali tri dvorane v mali kabinet Tuilerij, ki je znan kot najljubši kabinet Napoleona in Ludovika osemnajstega ter je bil pozneje kabinet Ludovika Filipa.

V tem kabinetu je sedel pri orehovi mizi, katero je pripeljal s seboj iz Hartwella in jo ljubil bolj nego vse druge, Ludovik XVIII., poslušal precej nepazno kakih petdeset do dvainpetdeset let starega moža sivih las in resnega, plemenitega obličja, ter delal pri tem opazke na rob Horaca, ki ga je izdal Gryphius; dasi je bila izdaja netočna, je bila vendar jako cenjena in zelo primerna za bistroumne filozofične opazke Njegovega Veličanstva.

"Vi torej pravite, gospod?" pravi kralj.

"Da sem tako nemiren, da bolj ne morem biti, sire."

"Res? Ali ste videli v sanjah sedem rejenih in sedem suhih krav?"

"Ne, sire, kajti to bi pomenilo samo sedem let rodovitnosti in sedem let draginje, in pod tako previdnim kraljem, kakor je Vaše Veličanstvo, se draginje ni bati."

"O kakšni drugi nesreči govorite potem, moj ljubi Blacas?"

"Sire, zdi se mi, vzrok imam, da se mi zdi, da se pripravlja na jugu nevihta."

"Ej, moj ljubi vojvoda," odvrne Ludovik XVIII., "zdi se mi, da ste slabo poučeni, kajti dobro vem, da je v tej smeri vreme baš nasprotno jako lepo."

Dasi je bil Ludovik XVIII. zelo duhovit, je vendar ljubil lahke dovtype.

"Sire," pravi gospod de Blacas, "in če bi šlo samo za to, da pomirite zvestega slugo, ali bi ne moglo poslati Vaše Veličanstvo v Languedoc, Provence in Dauphine zanesljivih mož, ki bi vas natančno obveščali o duhu, ki veje v teh treh provincah?"

"Canimus surdis," odvrne kralj, nadaljuje z opazkami v svojem Horacu.

"Sire," odvrne dvorjan smehljaje, hote pokazati, da pozna hemistihon pesnika Venerinega, "Vaše Veličanstvo ima morda čisto prav, če se naslanja na zadovoljnost Francije; bojim pa se, da ne sodim čisto krivo, če pričakujem kakega obupnega napada."

"Od koga?"

"Od Napoleona ali vsaj od njegovih privržencev."

"Moj ljubi Blacas," pravi kralj, "s svojimi slutnjami me motite pri delu."

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

LISLE Prestige Area — Beaut. Ind. sep. ½ acre, crptd. & drpd. 6 rm. custom brk. ranch, bsmt., 3 bdrms., 2 full c.t. baths, full wall frplc., 2 car att. gar. w-elec. dr. \$40,500. Owner. 969-6258 (212)

OLYMPIA FIELDS—BY OWNER 10 rm. 2 sty. resid. on acre wooded lot, 4 bdrms., 2½ baths, fam. rm., full bsmt., htd. 2 car gar., A.C. HW heat. \$125,000. Owner will carry \$50,000 mortg. at 6%. Call wkdays 9-5. 385-6390

"Veseli bi bil, sire, če bi mogel spati z vašo brezskrbnostjo."

"Počakajte, moj ljubi, počakajte. Zelo posrečeno misel imam glede verzov 'Pastorum traheret; počakajte, in potem nadaljujte!'"

Nastane kratek molk, tekem katerega napiše Ludovik XVIII. s kar mogoče majhno pisavo na rob svojega Horaca opazko, na kar pravi z zadovoljnim obličjem moža, ki meni, da je imel veliko misel, pa je razložil samo misel drugega človeka:

"Nadaljujte, moj dragi, nadaljujte, poslušam vas."

"Sire," pravi gospod Blacas, ki je upal, da izrabi Villefortovo poročilo v svojo korist, "povedati vam moram, da niso samo neosnovane govorice, ki me vznemirjajo; pravkar je došel zelo zvest podanik, ki zasluzi vse moje zaupanje in mi je naročil, naj opazujem južne pokrajine, (vojvoda izgovori te poslednje besede z nekim čbotavljanjem) ter mi povedal, da preti kralju velika nevarnost. Zato sem prihitel k vam, sire."

"Mala ducis avi domum," nadaljuje Ludovik XVIII. in zopet napiše opazko.

"Ali mi zapoveduje Vaše Veličanstvo, naj več ne omenjam tega predmeta?"

"Ne, moj ljubi vojvoda, ampak sezite z roko tu notri."

"Kam?"

"Na levo."

"Tukaj, sire?"

"Rekel sem vam na levo, in vi iščete na desni; tukaj menim; tukaj morate najti včerajšnje poročilo policijskega ministra... Toda čakajte, tukaj je gospod Dandre sam... ali ni res, imenovani ste gospoda Dandreja?" pravi Ludovik XVIII. slugi, ki je prišel naznaniti policijskega ministra.

"Da, sire, gospoda barona Dandreja," odvrne ta.

"To je prav, baron," pravi Ludovik XVIII. z neopazljivim smehljajem; "vstopite, baron, in povejte vojvodi najnovejšo, kar veste o gospodu Bonaparteju. Ne zamlajte nama ničesar o stvari, in če je položaj še tako resen. Povejte, če je otok Elba vulkan in če bomo videli, kako izbruhne iz njega plame nečar in strašna vojna; bella, horrida bella?"

Gospod Dandre se nasloni graciozno na naslonjalo fotelja in pravi:

"Ali je izvolilo Vaše Veličanstvo prečitati moje včerajšnje poročilo?"

"Toda povejte vojvodi, ki ne more najti poročila, sami, kaj je njega vsebina; razjasnite mu natančno, kaj počne uzurpator na svojem otoku."

"Gospod," pravi baron vojvodi, "vsi zvesti slugi Njegovega Veličanstva se morajo veseliti zadnjih poročil, ki so nam došla z otoka Elbe. Bonaparte..."

Gospod Dandre se ozre v Ludovika XVIII., ki se je ves zato pil v svoje opazke in niti ne dvigne glave.

"Bonaparte," nadaljuje baron, "se strašno dolgočas. Cele dneve prebije s tem, da opazuje svoje rudarje."

"In se praska, da si prežene čas."

"Praska se?" vpraša vojvoda.

"Kaj hoče reči Vaše Veličanstvo?"

"Ej da, moj ljubi vojvoda; ali pozabljate, da ima ta veliki mož, ta heros, ta polbog, kožno bolezen prurigo, ki ga razjeda?"

"Se več, gospod vojvoda," nadaljuje policijski minister, "skoro svesti smo si, da uzurpator v kratkem času zblazni."

"Zblazni?"

"Da, zblazni. Njegova glava postaja vsak dan slabjša. Zdaj jeka vroče solze, zdaj se smeje, kar mu dopušča grlo; včasih prebije cele ure na obali in se zabava s tem, da meče kamenje v vodo, in če odskoči kamen pet ali šestkrat od vodne gladine, je videti prav tako zadovoljen, kakor da je dobil drugi Marenge ali drugi Austerlitz. Priznati morate, da so to znamenja zblaznosti."

"Ali pa modrosti, gospod baron, ali pa modrosti," pravi Ludovik XVIII. smehljaje. "Veliki vojskovodje starega veka so se tudi zabavali s tem, da so metali kamenje v vodo. Tako pripoveduje Plutarh v življenjepisu Scipijona Afričana."

Vide to brezskrbnost, se gospod de Blacas zamisli. Villefort, ki mu ni hotel povedati vsega, da bi ne žel kdo drugi zasluge, da je obvestil kralja o njegovi skrivnosti, mu je vendar povedal dovolj, da mu je vzbudil resne skrbi.

"Naprej, naprej, Dandre, pravi Ludovik XVIII., "Blacas še ni prepričan; prepričan; preidite k uzurpatorjevi spreobrnitvi."

Policijski minister se pokloni.

"K uzurpatorjevi spreobrnitvi?" zamrmra vojvoda ter se ozre v kralja in Dandreja. "Ali se je uzurpator spreobrnil?"

"Popolnoma, moj ljubi vojvoda."

"Pojasnite mi to, baron."

"To je bilo tako, gospod vojvoda," pravi minister z največjo resnostjo sveta; "zadnjič je pregledoval Napoleon vrste svojih

vojakov, in pri tej priliki sta mu izrazila dva željo, da bi se vrnila rada na Francosko; odpustil ju je in ju opominjal, naj zvesto služi svojemu dobremu kralju; to so bile njegove lastne besede, gospod vojvoda, to vem gotovo."

"Torej kaj menite, Blacas?" pravi kralj trijumfujoče.

"Jaz menim, sire, da se moti gospod policijski minister ali pa jaz. Toda ker je nemogoče, da bi se motil gospod policijski minister, ki ima skrbeti za blagor in čast Vašega Veličanstva, se skoro gotovo motim jaz. Vendar bi na mestu Vašega Veličanstva govoril z možem, ki sem vam ga omenil. Celu nujno prosim, da mu izkaže Vaše Veličanstvo to čast."

"Rad, vojvoda; na vaše priporočilo ga sprejemem, če želite; toda sprejemem ga z orožjem v roki. Gospod minister, ali imate še kako novejšo poročilo kakor to, kajti to je že od 20. februvarja, in danes imamo 3. marca."

"Ne, sire, toda pričakujem ga vsako uro. Izza ranega jutra

nisem bil doma, in morda je med tem..."

"Pojdite na pretekuro, in če je katero tam, mi je prinesite. Če ni nobenega," nadaljuje Ludovik XVIII. smehljaje, "tudi prav; v tem slučaju mi jedno naredite. Ali se ne godi vedno tako?"

"O sire," pravi minister, "v tem oziru, hvala Bogu, ni potrebno, da bi si kaj izmišljaj; v naš urad dojde vsak dan cela vrsta najresnejših obtožb od cele legije ljudi, ki pričakujejo hvaležnost za usluge, katerih ne izkažejo, pa bi jih radi izkazali. Tožijo o negotovosti in upajo, da podeli njihovim svarilom kak nepričakovan dogodek obraz resničnosti."

"Prav je," pravi Ludovik XVIII.; "pojdite zdaj in ne pozabite, da vas pričakujem."

"Podvizati hočem, sire; v desetih minutah se vrnem."

"In jaz," pravi gospod de Blacas, "jaz grem po svojega poročevalca."

(Dalje prihodnjič)

NOVEMBER						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

KOLEDAR društvenih prireditev

NOVEMBER

7. — Martinovanje Stajerskega kluba v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo veseli Slovenci.

7. — Klub slov. upokojencev v Newburghu priredi banket v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. pop.

14. — Slov. kulturno društvo TRIGLAV v Milwaukeeju priredi proslavo 20-letnice svojega obstoja v dvorani sv. Janeza na 84. in Cold Springs.

13.-15.—Duhovne vaje za slovenske može in fante v jezuitskem domu za duhovne vaje na State Rd.

14. — Slovenska folklorna skupina KRES nastopi zvečer na otvoritveni prireditvi v novi farni dvorani sv. Gregorija v Hamiltonu, Ont.

14. — Belokranjski klub priredi v Slov. domu na Holmes Avenue martinovanje. Igrajo "Veseli Slovenci".

15. — Slovenska folklorna skupina KRES nastopi popoldan v farni dvorani v New Torontu.

15. — Dawn Choral Club SZZ priredi ob 4. popoldne koncert v SDD na Recher Avenue.

15. — Pevski zbor JADRAN priredi jesenski koncert ob 50-letnici obstoja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Začetek ob 3.30 popoldne. Po koncertu večer

rja in ples.

21. — Bazar mladine v cerkveni dvorani sv. Vida pod cerkvijo od 1.00 do 6.00.

21. — Kokošja pečenka v sve-tovidskem avditoriju od 5. do 8.

21. — Ples pri pogrnjenih mizah v avditoriju sv. Vida.

22. — Kulturna prireditev fare sv. Vida na farnem odru ob 3.30 pop.

22. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani. Od 2. pop. do 9. zvečer.

28. — Slov. telovadna zveza priredi praznovanje 20-letnice obstoja s telovadnim nastopom, večerjo in s plesom v avditoriju pri Sv. Vidu.

29. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue. Začetek ob 4. pop.

DECEMBER

5. — Krožek št. 77 SNPJ priredi svoj prvi koncert v Slovenskem narodnem domu na 4583 W. 130 St. Začetek ob 7. zvečer. Po koncertu zabava.

6. — Miklavžev prihod v Slovensko šolo k Sv. Vidu ob 3. popoldne.

6. — Pevski zbor Planina poda koncert v SND na Maple Heights, Ohio. Začetek ob 4. uri popoldne.

31. — Korotan priredi silvestrovanje z večerjo in plesom v spodnji dvorani Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

JANUAR

16. — Slov. športni klub priredi svoj letni ples.

23. — Slovenska pristava priredi "Pristavsko noč" v SND na St. Clair Avenue. Igrali bodo Veseli Slovenci.

FEBRUAR

6. — "Roaring 20's" v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

7. — Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje priredi večerjo in ples v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

14. — Klub slov. upokojencev v Euclidu slavi svojo 10-letnico z večerjo, družabno zabavo in plesom v SDD na Recher Avenue. Začetek ob 3.30.

20. — Lilija priredi "maškaradni ples" v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Vandrovci".

28. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi kosilo v dobrobit vzdrževanja šole.

MAREC

6. — Večerja in ples kluba upokojencev na Waterloo Rd.

7. — Jadran poda koncert ob 3.30 pop. v Slovenskem delavskem domu na 15335 Waterloo Rd.

21.—Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu nudi v avditoriju od 8. dop. do 1.30 popoldne zajtrk s klobasicami in palačinkami.

28.—Glasbena Matica poda svoj pomladanski koncert v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 4. popoldne.

APRIL

17. — DSPB TABOR priredi spomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Avenue.

MAJ

2.—Pevski zbor Triglav poda svoj 24. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 4. popoldne.

9. — Materinska proslava Slovenske šole pri Sv. Vidu.

15. — Pevski zbor Korotan praznuje 20-letnico v S.N.D. na St. Clair Ave. Pričetek koncerta ob pol osmih zvečer. Za ples igrajo Veseli Slovenci.

JUNIJ

27. — Piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu na Slovenski pristavi.

AUGUST

1. — Federacija KSKJ društev priredi letni Ohio KSKJ dan v parku sv. Jožefa na White Rd.

SEPTEMBER

11.-12.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ bo obhajalo 50-letnico svojega obstoja.

NOVEMBER

7.—Glasbena Matica poda svoj jesenski koncert v SND na St. Clair Ave. Začetek ob 4. popoldne.

21. — Jadran poda koncert ob

3.30 pop. v Slovenskem delavskem domu na 15335 Waterloo Rd.

V blag spomin

PETE OBLETNICE SMRTI NASEGA LJUBLJENEGA, NEPOZABNEGA SOPROGA, OČETA, STAREGA OČETA IN TASTA

Emanuela Grasselli

ki nas je za vedno zapustil dne 2. novembra 1965.

Gospod, daruj mu mir, naj večna luč mu sveti, ker si dobronar, uživa raj naj sveti.

Zalujoči:

soproga SILVA sin DR. ROBERT

hčerke:

SILVA por. ing. SAVERNIK, ERIKA por. ing. BAJUK, ELEONORA, snaha, zeta, vnuki ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, O. 2. novembra 1970.

KAMEN BI RADA OGRELJA? — Londonska manekinka Yocki se je pritisnila h kamenitemu spomeniku, kot bi hotela ogreti mrtvi kamen.

MU KAR PRISTOJA — Erich Segal, pisec "Ljubezenske zgodbe", ene izmed trenutno najboljših prodajanih knjig, se je dal v Benetkah ovekoveti kot gondoljer.

VZTRAJEN KOLESAR — Aleksander Ivanovič Volženko je star 64 let, pa je nedavno le napravil 4,375 milj dolgo vožnjo s kolesom. Začel je na Rdečem trgu v Moskvi. Na sliki ga vidimo ob kolesu na koncu vožnje.